

ชื่อวิทยานิพนธ์	ความเชื่อและประเพณีในการทำบุญของชาวมุสลิมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ผู้เขียน	นายเชาว์ฤทธิ์ เรืองปราชญ์
สาขาวิชา	อิสลามศึกษา
ปีการศึกษา	2548

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อและประเพณีในการทำบุญของชาวมุสลิมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและความศรัทธาในอิสลาม และหลักการของอิสลามที่เกี่ยวกับการทำบุญ ส่วนในการวิจัยเชิงสำรวจกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้รู้ ผู้อาวุโส และประชาชนที่มีสภาพเป็นสัปปุรุษประจำมัสยิดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน 400 คน เก็บข้อมูลด้วยกับแบบสอบถามเกี่ยวกับความเชื่อและประเพณีในการทำบุญ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค เท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS For window นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

ผลการวิจัยสรุปได้ คือ การทำบุญของชาวมุสลิมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความเชื่อที่ถูกต้องมากกว่าความเชื่อที่ขัดแย้งกับหลักการอิสลาม กล่าวคือ จากการศึกษาวิจัยการทำบุญ 3 ประเภท 13 ชนิดการทำบุญ มีการทำบุญถึง 8 ชนิดที่มีความเชื่อและการปฏิบัติในการทำบุญที่ถูกต้องตามหลักการ ได้แก่ 1. การทำบุญเนื่องจากการโกนผมไฟ 2. การทำบุญเนื่องจากการเข้าสู่หนัด 3. การทำบุญเนื่องจากการแต่งงาน 4. การทำบุญเนื่องจากการไปทำฮัจญ์ 5. การทำบุญในเดือนรอมฎอน 6. การทำบุญขึ้นบ้านใหม่ 7. การทำบุญเนื่องจากการบวชบวช 8. การทำบุญเนื่องในวันคล้ายวันประสูติของท่านศาสดา (เมอลิด) ส่วนความเชื่อที่ไม่ถูกต้องตามหลักการของอิสลาม ได้แก่ 1. การทำบุญเนื่องในวันพุธสุดท้ายของเดือนเศาะฟัร 2. การทำบุญเนื่องในวันอาชูรอ 3. การทำบุญเนื่องในคืนนิจฟูชะอบาน 4. การทำบุญ 3 วัน 7 วัน 40 วัน และ 100 วัน ให้กับผู้เสียชีวิตไปแล้ว และการทำบุญที่ผู้วิจัยศึกษาแต่พบว่าชาวมุสลิมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่ได้ปฏิบัติกัน ได้แก่ การทำบุญเนื่องจากการมีฝันมาทำร้ายอาศัยอยู่ในบ้าน ปราบฏุกการณ์ในลักษณะดังกล่าว ซึ่งให้เห็นว่า ความเชื่อและการปฏิบัติของชาวมุสลิมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยานั้นบางอย่างตั้งอยู่บนหลักการของศาสนา และบางอย่างผิดเพี้ยนไปจากหลักการ ซึ่งการผิดเพี้ยนในลักษณะดังกล่าวอาจได้รับอิทธิพลจากศาสนาอื่น อันเนื่องมาจากการเข้ามาของมุสลิมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยส่วนหนึ่งอพยพมาจากเปอร์เซีย และ

อีกส่วนหนึ่งจากกลุ่มเชื้อสายมลายูทางตอนใต้ของประเทศไทย ซึ่งการเข้ามาดังกล่าวทำให้เกิดการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมอิสลามกับวัฒนธรรมท้องถิ่นเดิมที่มีอยู่ (นิรันดร์ ชันชวิธิ, 2543 : 3) จึงทำให้เกิดประเพณีต่าง ๆ มากมาย และไม่สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดเป็นหลักการศาสนาที่ถูกต้อง จึงทำให้การปฏิบัติบางส่วนนั้นไม่อยู่ในหลักการของศาสนาดังที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม มุสลิมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความเชื่อและความศรัทธาในการที่จะทำให้ตนเองนั้นได้รับความใกล้ชิดและความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ ^ﷻ โดยการบริจาคที่เป็นอาหารหรือที่เรียกตามประสาชาวบ้านก็คือการทำบุญ ผลการวิจัยยังพบอีกว่า มุสลิมบางคนมีความประสงค์ที่จำทำบุญแม้ว่าตนเองนั้นจะมีปัจจัยยังชีพอยู่ไม่มากก็ตาม สิ่งนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า ชาวมุสลิมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาประสงค์ที่จะเป็นผู้ที่มีฐานะยากจนในโลกคุณาแห่งนี้ และเป็นผู้ที่มีความร่ำรวยในผลตอบแทนอันโลกหน้า ซึ่งเป็นโลกที่ยั่งยืนชั่วนิรันดร์

Thesis Title Belief and Feast Customs Amongst Muslim in Ayutthaya
Author Mr. Chaowarit Ruangpratch
Major Program Islamic Studies
Academic Year 2005

ABSTRACT

This study research is aimed at studying the belief and the practice of doing merit (Tam boon: Thai) of the Muslims in Ayutthaya Province by studying documents concerned relating to the belief and the Faith in Islam and the Islamic principles concerning doing merit. The field research is conducted through sampling group concentrating on educated people, seniors and members of the masjid (mosque) in Ayutthaya Province. They are 400 people in member using questionnaires on the belief and practice of doing merit by Cronbach's alpha coefficient was 0.94. Using computer program SPSS For windows in analyzing data to be submitted in percentage and means.

The result of the research is that to do merit of The Muslim of Ayutthaya tends to be more correct to the Islamic precept than goes against it. That is to say the research which is focused on 3 major categories of doing merit came out with 13 types, 8 of which is corresponding to Islamic precepts. There are 1) to do merit in 'aqiqah, 2) on circumcision (Khitana) 3) on (Walimah) feast, 4) on going to hajj, 5) feast in Ramadan, 6) moving into a new house . 7) on a vow, 8) on the birthday of the prophet (Mawlid) The belief which does not go along with the Islamic precepts is 1. having feast on the last Wednesday of Safar Month 2. having feast on Arshura' 3. having sent on nisf al-Sha'ban (in the half of Sha'ban Month) 4. having feast in three days, seven days, forty days, and hundred days continuously, dedicating the reward to the deceased, The researcher does not find having feast on bees making hive in the house of Muslim Ayutthaya. This shows that some of their beliefs lie on Islamic precepts but some don't. This deviation might come from other factors mixing up with some ancient Persian. While others might come from Malay- ethnic of Northern Malaysia by coming of this group the Islamic culture is blended up with the local culture that originated various alien practices that are not Islamic.

Any how, Ayutthaya Muslims have a firm belief that what was been practiced will bring them closer to Allah and His blissfulness by providing meals or doing merit as it is called. The result of this research is also found that some Muslims of Ayutthaya would like to do merit though having little sustenance. This indicates that Muslim of Ayutthaya prefer to be poor in the present world, but rich in the Hereafter, the Immortal world.

عنوان البحث	العقيدة وعادة تقديم الولائم عند المسلمين في أيوتيا
الباحث	شوارد رواتج برات
البرنامج الرئيسي	الدراسات الإسلامية
العام الجامعي	1425 (H)

المستخلص

يهدف هذا البحث إلى دراسة العقيدة وعلاقتها بولائم المسلمين في أيوتيا وذلك بدراسة الوثائق المتعلقة بالعقيدة والإيمان بأصول الشريعة وما يتعلق بالولائم. أما الدراسة الميدانية فقد أجريت على الأشخاص المثقفين وشيوخ البلد، وأعضاء المساجد في ولاية أيوتيا ، وقد تم إختيار اربع مائة شخص على طريقة عشوائية بطريقة الاستبيانات عن العقيدتهم والولائمهم بإستعمال درجة ألفا خرون باك (Alpha Conbach's) التي تساوي 0.94 وتم حصر معلومات الحاصلة من الأفراد المعينين بالحاسب الآلي في برنامج SPSS For Windows بتقديم نتائج البحث بصورة الجدول وبعرض النسبة المئوية، والمعدل العام.

ويبدو من نتائج البحث التي توصلت إليها هذه الدراسة أن الولائم المسلمين بولاية أيوتيا تتوافق مع الأحكام الإسلامية أكثر من عدمها، وهي تنقسم إلى ثلاثة أنواع رئيسية ومنها تنفرع إلى ثلاثة عشر قسمًا، ثمانية منها تستجيب مع الأحكام الإسلامية وهي 1. وليمة العقيقة 2. وليمة الختان 3. وليمة العرس 4. وليمة السفر إلى الحج 5. وليمة أفطار رمضان 6. وليمة السكن جديد 7. وليمة الإيفاء بالنذر 8. وليمة المولد النبوي. أما الولائم التي لا تتوافق مع الأحكام الإسلامية هي 1. وليمة آخر يوم الأربعاء من شهر صفر 2. وليمة عاشوراء 3. وليمة نصف شعبان 4. وليمة مرور ثلاثة أيام ، وسبعة أيام ، وأربعين يوماً، ومائة يوم على وفاة فلان، أما الوليمة لوجود خلايا النحلة في بيتهم فلم أفق الباحث شيئاً من هذا، وهذا يدل على أن بعضها تتوافق مع الأحكام الإسلامية والبعض الآخر لا تتوافق معها. ويحتمل أن هذه الأخطاء ربما جاءت بسبب المخالطة مع عناصر فارسية قديمة والبعض الآخر أتت من عنصر ملايوي من شمال بلاد ماليزيا. وبوجود هذه المجموعة اختلطت الثقافة الإسلامية مع الثقافة الشعبية التي لا تتوافق مع الإسلام.

ورغم ذلك فإن مسلمي أوتيا يعتقدون أن الولايم التي يتمونبها تقرهم إلى الله ويرجون منها البركة بما يقدمونه في ولاثمهم، ونجد في هذا البحث أيضا أن مسلمي أوتيا يفضلون أعمال خير بتقديمها على شكل الولايم، على الرغم من فقرهم وقلة رزقهم، وهذا يدل أن المسلمين في أوتيا يقتنعون بالفقر في الدنيا رغبة في الأجر والنعيم في الآخرة.